

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ¹

студентка гр. МК-21 **Кириллова А.М.**
Сумський державний університет (Україна)

Інвестиційна привабливість України на даний момент займає найнижчі місця в рейтингах різних країн, а в деякі навіть не входить, не зважаючи на те, що вона з перших днів незалежності проводить послідовну відкриту політику щодо інвестування та входження до світового співтовариства.

На сучасному етапі розвитку економіки України потреба в залученні іноземних інвестицій зумовлена низкою причин. Це і поповнення обмежених внутрішніх заощаджень, фінансування окремих підприємств, галузей національного виробництва, забезпечення імпорту капітального обладнання для модернізації економіки тощо. Крім того, співробітництво з іноземними компаніями надає можливість українським виробникам мати нові ринки збуту своєї продукції за межами митної території України.

За даними Держкомстату на 1 січня 2014 року в економіку України іноземними інвесторами було внесено 299 млн. дол. США прямих інвестицій, що в 13 раз менше, ніж у 2013 році. Звичайно цьому сприяла нестабільна воєнно-політична ситуація в країні, але дивлячись навіть на 2013 рік – серед 26 країн із перехідною економікою по сукупних об'ємах прямих інвестицій Україна займає лише 24 місце.

Отже, іноземні інвестори не дуже зацікавлені в довгостроковому вкладенні коштів та співпраці з Україною. Цьому сприяють дві групи причин: на макро- та мікрорівні. Макрорівень включає в себе стан економіки, законодавство та принципи його регулювання, політична та економічна нестабільність, відсутність системи поширення інформації, яка була б доступною та актуальною для вітчизняних і іноземних підприємців та охоплювала широкий спектр питань про можливості інвестування в Україну, орієнтація уряду на залучення фінансових ресурсів переважно від міжнародних фінансових організацій (МВФ) тощо. Мікрорівень включає взаємовідносини між вітчизняними підприємцями та їх закордонними партнерами, а також із державними організаціями, поділ в урядових структурах на «своїх» та іноземних, відсутність досвіду роботи з іноземними партнерами, відсутність відповідних норм та стандартів, бюрократичну процедуру вирішення практично всіх питань, недосконала податкова політика тощо. Законодавча база з її 300 нормативними актами, що мають свої доповнення, аж ніяк не сприяє розвитку інвестиційної привабливості України. Багато часу в іноземних інвесторів займає і процедура реєстрації інвестицій, оскільки їх потрібно зареєструвати в кожній проміжній державній інстанції за наявності великої кількості документів.

Разом з цим, хоча Україна залишається територією підвищеного ризику, вона потенційно приваблива для іноземних інвесторів через дешеву робочу силу, що дозволяє зменшити собівартість, вигідне географічне положення країни, високий ринок високоякісної й недорогої сировини та сільськогосподарських ресурсів, просторий і необмежений конкурентами для імпортерів ринок товарів і послуг, значний промисловий і аграрний потенціал, відсутність стійкої ринкової конкуренції серед національних виробників.

Що ж стосується рішення даної проблеми, то уряд повинен провести ряд удосконалень податкової політики, а також направити свої зусилля на удосконалення інвестиційного клімату країни. В першу чергу необхідно:

1. Сформувати інвестиційний імідж шляхом публікацій в міжнародних виданнях;
2. Покращити інформаційне забезпечення іноземних інвесторів про можливості інвестування;
3. Розвинути інвестиційну інфраструктуру (інвестиційні фонди, аудиторські та страхові компанії);
4. Розробити реформи щодо вдосконалення державного регулювання іноземного інвестування через удосконалення законодавства;

¹ Робота виконувалася за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих на виконання науково-дослідної роботи № 53.15.01-01.15/17.3Ф «Методологія формування механізму інноваційного розвитку національної економіки на основі альтернативної енергетики»

5. Забезпечити підтримку малого бізнесу, оскільки ця сфера дозволяє використовувати інвестиційний потенціал територій та швидко реагувати на кон'юнктуру ринку, а також зорієнтуватися на регіональні та місцеві особливості;

6. Сприяти розвитку фондового ринку з метою залучення іноземних інвесторів до процесів приватизації, зокрема шляхом здійснення портфельних інвестицій.

Окремим пунктом слід виділити податкову політику. Головною метою податкової системи будь-якої держави є об'єднання інтересів держави, виробників і громадян. Головним індикатором міцної держави є процвітаючі підприємства. Тому, розмір податкових вилучень повинен бути таким, щоб виробник не втратив можливості виробляти. Основними потенційно здійсненими заходами є скорочення податку на додану вартість (до 17%), введення трьох ставок оподаткування доходів громадян (замість п'яти), зниження ставки податку на прибуток підприємств.

Отже, аналізуючи наведене вище, для поліпшення інвестиційного клімату та разом з тим економічної ситуації в країні доцільно створити в Україні спеціалізовану державну структуру, в якій було б зосереджено базу даних щодо всіх підприємств та яка б інформувала про можливості інвестування в Україні разом з пропозиціями конкретних проектів і пошуком потенційних партнерів.

1. Прямі іноземні інвестиції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/fdi/?2014>.

Науковий керівник: асистент Омеляненко В.А.

Кириллова, А.М. Інвестиційний клімат України: проблеми та шляхи їх подолання [Текст] / А.М. Кириллова; наук. кер.: В.А. Омеляненко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 160-161.